

1
Zondag Reminiscere 8 maart 1998
Schriftlezing: LUKAS 9, 28-36

Gemeente van Jezus onze Heer,

De evangeliëlezing is vandaag vol van vreemde fenomenen, zoals mysterieuze wolken, waarin mensen verdwijnen, een wolk waaruit een stem te horen is, we horen van witte gedaantes, over mensen die van gelaat veranderen. En dan kan het bijna niet anders of we hebben hier met een visioen te maken.

Een visioen, wat is dat eigenlijk? Een visioen, zou je kunnen zeggen, is een doorkijkje naar de eeuwigheid, maar een visioen is ook een prelude op de toekomst. Een visioen laat al iets zien van hoe het zou kunnen worden.

Zo is dit Lukasgedeelte eigenlijk in ieder woord al een prelude op wat Jezus staat te wachten in Jeruzalem. De berg waar Jezus met Petrus en Johannes en Jakobus aan het bidden is wijst vooruit naar de heuvel Golgotha. Het gebed van Jezus wijst vooruit naar zijn gebeden in Jeruzalem. De leerlingen die in slaap vallen wijzen al vooruit naar hetzelfde gebeuren in de hof van Gethsemane. En de wolk die hen overschaduwde wijst vooruit naar de wolk die Jezus wegneemt van de aarde. En de stem uit de wolk wijst vooruit naar de stem van de engel des Heren aan Maria. Jezus verandert in een witte gedaante, stralend als de zon, en dat wijst natuurlijk vooruit naar de witte gedaante waarin de Heer verschijnt na zijn opstanding.

Alles wijst vooruit. Al zou je zeggen dat de gedaantes van Mozes en Elia achteruit lijken te wijzen. Maar dat is onjuist. ~~Met~~ Mozes en Elia zijn de grote voorlopers van de messias. En zelfs Mozes en Elia, Wet en Profeten wijzen vooruit naar de komende messiaanse tijd. Lukas beschrijft Mozes, Elia en Jezus als goddelijke gedaanten. Aan hen is te zien, waar de wegen van God zullen gaan.

En in ieder woord van onze schriftlezing trilt de afloop van het verhaal al mee. Maar ook de geschiedenis van Israël trilt mee. En de geheimzinnigheid wordt nog versterkt door het slotvers waar staat: En zij zwegen en verhaalden in die dagen aan niemand iets van hetgeen zij gezien hadden.

Aan de verheerlijking op de berg danken wij het gezegde: Ergens van op de hoogte gesteld worden. De leerlingen worden op de hoogte gesteld van wat Jezus te wachten staat. De leerlingen worden ervan op de hoogte gesteld, dat Jezus de uiteindelijke consequentie zal trekken uit Wet en Profeten, en de dood zal doorgaan.

Maar het nieuws waarvan de leerlingen op de hoogte gesteld worden is voor hen 'te hoog gegrepen'. Zij kunnen er niet bij. En ze laten zich overvallen door de slaap. De leerlingen zijn als het ware met hun hoofd in de wolken, en sluiten zich af van de werkelijkheid.

Wie met zijn hoofd in de wolken blijft, die raakt de draad van het leven kwijt. Wie zoals Petrus met zijn hoofd in wolken blijft, die begint wartaal te spreken. Mensen hebben vaak de neiging met hun hoofd in de wolken te blijven. Is het een vlucht voor de werkelijkheid? Is het een echt verlangen naar een nieuwe wereld? Is het chauvinisme? Met je hoofd in de wolken blijven, ben je dan niet blind voor de werkelijkheid?

9
2
Mensen hebben om verschillende redenen hun hoofd in de wolken.

Ik kan mij mensen voor de geest halen, die zo opgaan in hun geld en goed, dat ze nergens anders meer mee bezig zijn.

Ik denk ook aan mensen, die zo idealistisch zijn, dat ze alleen nog maar bezig zijn met die idealen, en boven de werkelijkheid gaan zweven.

Mensen hebben gelukkig idealen. Maar moeilijk wordt het wanneer die idealen je losmaken van het dagelijkse bestaan. Soms tref je mensen die grote idealen hebben voor de natuur, of voor het evangelie, dat ze er zo in opgaan dat ze onbereikbaar zijn geworden en niet meer midden in het leven staan.

Mensen met het hoofd in de wolken lopen het risico dat de werkelijkheid wordt vergeten. En Lukas leert vandaag, dat we soms wel eens een piekervaring kunnen hebben, maar dat we altijd weer terug zullen moeten naar het dal; want daar speelt het werkelijke leven zich af. Wij kunnen niet op de toppen van onze idealen, of op de toppen van onze geloofsideeën blijven. We moeten altijd weer terug naar het leven zelf.

Op het Hongerdoek hebben we ervoor gekozen om een tentenkamp te bouwen, zoals Petrus daarom vroeg. Maar dan niet boven op de berg, maar aan de voet van de berg. Daar waar het dagelijkse leven zich afspeelt. Dit tentenkamp is omringd met prikkeldraad en omheiningen. Om aan te duiden dat wij in het dagelijkse leven vaak gevangen zitten. Gevangen in idealen, gevangen in wat we bezitten, gevangen in wat het leven ons aandoet. En bovenal: Gevangen in de angst.

En de beweging van de mensen op het Hongerdoek is een beweging die vanuit dat tentenkamp gaat naar het licht. Mensen komen uit het dal, uit hun gevangenschap. Zoals Mozes het volk uitleidde uit het land van de angst, zo worden wij in Jezus' naam uitgeleid uit ons land van de angst. En ons land van de angst, dat is de dood.

Met Gods hulp kunnen wij uit het dal komen. Daar in het dal van het leven, daar treffen we alles aan wat het leven te bieden heeft. Zoet en zuur, Smaakvol en bitter. Alle ervaringen uit het leven. We proeven het bittere van ziekte en dood en we proeven het zoete van geluk en zegen. En om hulp roepen we naar de bergen. Vanwaar zal mijn hulp komen. En soms hebben we even zo'n piekervaring, zo'n lichtervaring, maar dan gaan we weer verder met onze reis door het dal.

En daarin volgen wij Jezus. De volgende ^{dag} daalt Hij met zijn leerlingen van de berg en daar wacht niet alleen een schare mensen Hem op, maar ook een man die zegt: Meester, ik smee U naar mijn zoon om te zien, want hij is mijn enige en hij is ernstig ziek.

Hoe zouden wij nog in God geloven en niet omzien naar de zieken?

Hoe zouden wij belijdenis doen en niet de gevangenen bezoeken?

Hoe zouden wij ooit kunnen bidden en niet zoeken naar rechtvaardigheid tussen de mensen?

Ons ~~Onze~~ bidden op de bergen wordt een vloek als wij niet terugkeren naar het dal, en er voor zorgen dat daar ons leven een gebed is.

Hoe zouden wij nog strijden over God en gebod en niet de naaste liefhebben als onszelf?

3
De verheerlijking op de berg is niet alleen maar een prelude op Pasen, maar tegelijk een appèl op ons leven nu. Dat wij ons bewust worden van de dingen die ons gevangen houden. En dat we naar wegen zoeken van bevrijding en verlossing.

Mensen die proberen het land van de angst achter zich te laten >

Wij gaan daarin persoonlijk onze weg, maar ook is er een weg van gerechtigheid die wij met de gehele mensheid moeten gaan.

Want er zitten nog talloze gevangen te wachten in gevangenissen, die het verdienen om bevrijd te worden, omdat ze vanwege geloof, vanwege politiek, of vanwege sexualiteit gevangen zijn gezet.

En er zitten nog zoveel mensen opgesloten in vluchtelingenkampen, die een beter bestaan verdienen, die alleen maar vluchteling zijn geworden omdat ze idealen hadden voor hun kinderen, idealen die wreed verstoord werden.

Er zitten ter wereld nog zoveel mensen gevangen in rijkdom of gevangen in armoede.

En voor al deze mensen in het bijzonder is Jezus zijn weg door ellende en dood gegaan.

Maar onze handen moeten vaardig zijn om bevrijding nu mede tot stand te brengen.

In hele concrete actie. Concrete actie door inderdaad die handtekening te zetten op die kaart van Amnesty. Concrete actie via de vastenactie. Concrete actie door steun te geven aan de verlichting van de immense nood van deze wereld. In deze vastentijd leren we weer diakonale gelovigen te zijn.

En diakonaal gelovig zijn kun je denk ik niet, als je met je hoofd in de wolken blijft.

De rechtvaardigheid dienen kun je alleen maar als je in het dal van het leven je ogen de kost geeft en je handen laat werken voor die gerechtigheid.

Geloof zonder werken is een dood geloof.

En dat werken voor de gerechtigheid, dat diakonaal gelovig zijn, dat doen we door te luisteren naar Jezus. Want dat is wat die stem uit de wolk van ons vraagt: Hoort naar Hem. Het is diezelfde stem, die vorige week zondag sprak, toen Jezus tot 3 keer toe de verzoeken van de duivel wederstond. Het is diezelfde goddelijke stem, die nu duidelijk spreekt: Hoort naar Hem.

Kun je dan geen goede werken doen zonder te luisteren naar Jezus/

Ja, ik denk van wel, we zien er voorbeelden genoeg van.

Maar wij proberen te werken door geloof.

En dan kunnen wij maar beter horen naar Jezus.

En waarom? Omdat zoals Johannes zegt, het Woord is vleesgeworden en het heeft zijn tent opgeslagen in ons.

Het heeft geen zin om voor Jezus een tent te bouwen, zoals Petrus wil. Het heeft geen zin om de piekervaringen van geloof te willen bewaren. Wij worden opgeroepen te luisteren naar Jezus, omdat door Jezus God in ons woont. Die God die in mensen een welbehagen heeft.

Door Jezus zijn wij kind van God. En horen naar Hem brengt ons op wegen van heil zoals Jezus die zelf bewandelde. Nooit zullen wij die weg ten volle kunnen volgen. Nooit zullen wij kunnen gaan precies zoals Jezus, maar zijn stem is de lokroep voor onze ziel,

4
om te gaan uit het land van de angst naar het land van louter licht.

Petrus wilde op menselijke wijze beschutting bieden aan Jezus en Mozes en Elia. Maar hij vergat dat God door Jezus al beschutting had geboden aan de wereld.

En in concreto zien we hoe God zijn beschutting geeft aan de mensen: Een wolk komt op en overschaduwde hen.

Een wolk wijst op de tegenwoordigheid van God. Deze wolk is de tent die God opricht en waarin wij worden opgenomen. Deze wolk is teken van zijn nabijheid. Bij de leerlingen roept de wolk de angst op dat Jezus daarin van hen weg zal gaan, zoals Elia en Mozes weggingen in een wolk. Maar de wolk wijst ook al vooruit naar Pasen. Door de diepte heen zullen wij uiteindelijk ten volle bij God wonen.

Een wolk waaruit Gods stem klinkt. Het is een visioen van de Heilige God, die nooit loslaat wat zijn hand is begonnen, en die dat door zijn Zoon Jezus ten volle aan ons heeft geopenbaard.

Eigenlijk zou je dat visioen van de wolk zo moeten zien. Als je goed naar Jezus hoort, dan bevinden wij ons eigenlijk in die wolk. Dan is onze atmosfeer eigenlijk die wolk. Want als je Jezus mag geloven, dan zijn wij nooit van God los, nooit uit zijn liefdevolle ogen. Wij zien die wolk misschien ook wel met angst wegtrekken, alsof God bij ons wegtrekt. Maar als ik Jezus mag geloven, dan is er de volle zekerheid van Gods aanwezigheid in ons leven en in deze wereld.

Maar dat is ook de reden dat we het volhouden. Dat is ook de reden dat we in de diepe dalen van het leven moed houden, ook al hebben we het soms benauwd. Gods aanwezigheid is de reden dat wij samen verder trekken op hoop van zegen.

Genoeg reden daarom, om te luisteren naar Jezus' stem als wij nu weer verder trekken naar Pasen. Er zullen nog diepe dalen komen, we weten niet hoe de toekomst zal zijn, maar we volgen Jezus stem, een stem die altijd getuigt van het licht, en van Gods handen die ons dragen.

Maar dan weer opnieuw, wat we al eerder hebben gezegd: Luisteren naar Jezus stem vraagt niet alleen om geloof maar ook om goede werken.

Niet alleen een zaak van onze mond, maar ook van onze handen.

Amen.